

Bezva legrace (The Times)

PAN SMRAĎOCH

David Walliams

David Walliams

PAN SMRAĎOCH

Ilustroval Quentin Blake

Argo

Přeložila Veronika Volhejnová

© Argo, 2014

Text copyright © David Walliams 2010

Illustrations © Quentin Blake 2010

Translation © Veronika Volhejnová, 2012

ISBN 978-80-257-0754-8 (váz.)

ISBN 978-80-257-1065-4 (e-kniha)

*Pro mou maminku Kathleen,
nejlaskavějšího člověka,
kterého jsem v životě poznal.*

Poděkování

Quentin Blake znova poctil mou knihu svými skvělými ilustracemi a jsem mu za to ohromně vděčný. Ještě pořád se mi nechce věřit, že jsem s ním opravdu spolupracoval – taková je to legenda. Dál bych rád poděkoval Mariu Santosovi a Ann-Janine Murtaghové z HarperCollins za to, že mi znova věřili. Nick Lake, můj redaktor, si zaslouží velké poděkování za to, že mě donutil tak tvrdě pracovat a že mě bral na čaj a koláčky. Jazyková redaktorka Alex Antscherlová, autor obálky James Annal a grafička Elorine Grantová rovněž odvedli skvělou práci. Děkuji rovněž všem zaměstnancům

HarperCollins, kteří se svědomitě starají o propagaci a distribuci knihy, jmenovitě Samu Whiteovi. Můj literární agent Paul Stevens z Independent je také moc příjemný člověk a navíc úplně skvěle vyřídil všechny důležité věci kolem smluv, na které můj mozek prostě nestačí.

Konečně bych chtěl poděkovat i všem těm, kdo mi napsali, že se jim líbila moje první kniha *Kluk v sukních*. Je dojemné, když si někdo dá tu práci a napíše vám. Hodně mě to povzbudilo při práci na *Panu Smraďochovi*. Doufám, že čtenáře nezklame.

Zamnout a očichat

Pan Smradoch smrděl. A taky páchl. A jestli se dá správně spisovně říct, že zatouchal, tak taky zatouchal. Prostě byl to ten nejsmradlavější smradoch, co kdy žil.

Smrad je to nejhorší, co můžete cítit. Smrad je horší než puch. Puch je horší než zápach. A zápach je horší než zavánění. A dokonce i zaván takového zavánění stačí, abyste nakrčili znechuceně nos.

Pan Smradoch za to nemohl, že smrděl. Koneckonců byl to tulák. Neměl žádný domov, takže nikdy neměl možnost se pořádně umýt jako vy a já. A po nějaké době se ten zápach

zhoršoval a zhoršoval. Tohle je obrázek pana Smraďocha.

Jak vidíte, má na sobě tvídové sako a motýlka – docela pěkné oblečení, ne? Ale nenechte se mýlit. Z ilustrace není cítit ten smrad. V časopisech bývají takové voňavé stránky, co je zamnete a očicháte. No, tak tahle knížka by

vlastně měla mít taky něco takového. Jenomže to byste ji pak museli zahodit do popelnice. A tu popelnici zakopat. Hodně hluboko pod zem.

To malé vedle pana Smraďocha je jeho černý pes, vlastně fenka. Jmenovala se Hraběnka. Hraběnka nebyla žádná rasa, byla prostě pes. Páchla taky, ale ne tolik jako její pán. Vůbec nic na světě totiž nesmrdělo tak strašně jako on. Tedy až na jeho vousy. V těch uvízly kousky vajec a párků a sýra, které mu před lety vypadly z pusy. Nikdy, ale fakt nikdy si je neumyl šamponem, takže měly svůj vlastní speciální smrad, ještě horší než ten celkový.

Pan Smraďoch se jednou ráno prostě objevil ve městě a zabydlel se na staré dřevěné lavičce. Nikdo nevěděl, odkud přišel ani kam má namířeno. Lidé z města se k němu většinou chovali slušně. Občas mu upustili k nohám pár mincí a pak honem spěchali pryč se slzami v očích. Ale nikdo se s ním doopravdy nepřátelil. Nikdo se nezastavil na kus řeči.

Tedy až do toho dne, kdy jedna malá holčička konečně sebrala odvalu a oslovila ho – a v té chvíli začíná náš příběh.

„Dobrý den,“ řekla holčička a hlas se jí trochu třásl strachy. Jmenovala se Chloe. Bylo jí teprve dvanáct a ještě nikdy s žádným tulákem nemluvila. Její matka jí zakázala hovořit s „takovou sebrankou“. Matce se dokonce ani nelíbilo, když si její dcera povídala s dětmi z místních domů pro sociálně slabé. Ale Chloe si nemyslela, že pan Smraďoch je sebranka. Myslela si, že je to člověk, který by možná mohl vyprávět zajímavý příběh – a příběhy Chloe milovala ze všeho nejvíc.

Každý den míjela pana Smraďocha a jeho psa v rodinném autě cestou do drahé nóbl školy. Ať svítilo slunce nebo sněžilo, vždycky seděl na stejné lavičce se psem u nohou. A Chloe, uvelebená se svou příšernou mladší sestrou Anabelle na pohodlném koženém zadním sedadle auta, se na něj dívala z okna a přemýšlela.

Hlavou jí táhl asi tak milion myšlenek a otázek. Kdo to je? Proč žije na ulici? Měl někdy domov? Co ten jeho pes jí? Měl nějaké přátele nebo příbuzné? A jestli ano, vědí, že je z něj bezdomovec?

Co dělá o Vánocích? Kdyby mu člověk chtěl

poslat dopis, jakou adresu by napsal na obálku? „Lavička, však víte která, ta za rohem od autobusové zastávky“? Kdy se naposled koupal? A je možné, že se doopravdy jmenuje pan Smraďoch?

Chloe byla z těch dívek, které jsou nejradši samy se svými myšlenkami. Často sedávala v posteli a vymýšlela si příběhy o panu Smraďochovi. Takhle o samotě ji napadaly nejružnější fantastické historky. Třeba je pan Smraďoch starý odvážný námořník, který získal desítky vyznamenání za statečnost, ale prostě si nedokázal zvyknout na život na souši. Nebo je to možná světově proslulý operní zpěvák, který jednoho večera, právě když zpíval nejvyšší tón těžké árie v londýnské Královské opeře, ztratil hlas a už nikdy nezazpíval ani notu. A třeba je to ruský tajný agent, který v tomhle složitém tuláckém převleku špehuje obyvatele města.

Chloe o panu Smraďochovi nevěděla vůbec nic. Ale ten den, co na něj poprvé promluvila, věděla jistě, že tu pětilibrovku, kterou drží v ruce, potřebuje on *mnohem* víc než ona.

Nejen že byl sám, ale působil osaměle – osaměle v duši. To Chloe rozesmutnilo. Co to je, cítit se osaměle, věděla až příliš dobře. Školu moc ráda neměla. Matka trvala na tom, že musí chodit do núbl soukromé dívčí školy, ale ona si tam nenašla žádné kamarádky. A doma se jí taky moc nelíbilo. Ať byla kde byla, pořád měla pocit, že tam nějak nepatří.

Navíc byla ještě roční doba, kterou měla Chloe z celého roku nejméně ráda – Vánoce. Vánoce prý všichni milují, obzvlášť děti. Ale Chloe je nesnášela. Nesnášela ozdoby, nesnášela prskavky, nesnášela koledy, nesnášela, že musí koukat na královnin projev, nesnášela cukroví, nesnášela, že nikdy nesněží, i když by mělo, nesnášela tu strašně dlouhou večeři, u které musí s celou rodinou sedět, a nejvíc nesnášela, že se musí tvářit šťastně jenom proto, že je pětadvacátého prosince.

„Co pro tebe můžu udělat, mladá dámo?“ řekl pan Smraďoch. Znělo to překvapivě vznešeně. Nikdo se s ním ještě nezastavil a nepromluvil na něj, a tak na tu buclatou holčičku koukal trochu podezřívavě. Chloe měla najed-

nou trochu strach. Možná přece jen nebyl dobrý nápad toho starého tuláka oslovit. Sbírala k tomu odvalu celé týdny, snad dokonce měsíce. Ale takhle si to v duchu nepředstavovala.

A všechno to bylo o to horší, že Chloe musela přestat dýchat nosem. Ten smrad začal být nesnesitelný. Byl jako živá bytost, vplížil se jí do nosu a páčil ji vzadu v krku.

„Ehm, nerada vás obtěžuju...“

„Ano?“ pobídl ji trochu netrpělivě pan Smradoch. Chloe to zaskočilo. Kam pospíchá? Pořád přece sedí na téhle lavičce. Tak proč se tváří, jako by najednou potřeboval jít někam jinam?

V té chvíli na ni začala Hraběnka štěkat. Chloe to polekalo ještě víc. Pan Smradoch to na ní poznal a zatáhl za vodítko, což byl ve skutečnosti jen kus starého provazu, aby Hraběnku utišil.

„Totiž,“ pokračovala nervózně Chloe, „tetička mi poslala pětilibrovku, abych si koupila něco k Vánocům. Ale já nic nepotřebuju, tak jsem si říkala, že ji dám vám.“

Pan Smraďoch se usmál. Taky Chloe se usmála. Chvilku to vypadalo, že pan Smraďoch její nabídku přijme, ale pak se podíval dolů na chodník.

„Díky,“ řekl. „Je to od tebe neuvěřitelně laskavé, ale já to nemůžu přijmout, promiň.“ Chloe to nechápala. „Ale proč ne?“ zeptala se.

„Jsi ještě dítě. Pět liber? To je příliš velkorysé.“

„Jen jsem si říkala –“

„Opravdu je to od tebe hezké, ale já to skutečně nemůžu přijmout. Kolik je ti, mladá dámo? Deset?“

„DVANÁCT!“ prohlásila Chloe zprudka. Byla sice na svůj věk trochu malá, ale vždycky si říkala, že jinak je dost vyspělá. „Je mi dvanáct. A devátého ledna mi bude třináct!“

„Promiň, tak dvanáct. Skoro třináct. Běž a kup si nějakou novou hudební stereo desku. Nedělej si starosti se starým tulákem, jako jsem já.“ Usmál se. A při tom úsměvu mu doopravdy vesele zajiskřilo v očích.

„Jestli se neurazíte,“ pokračovala Chloe, „můžu se vás na něco zeptat?“

„Samozřejmě že můžeš.“

„Totiž, já bych hrozně ráda věděla, proč bydlíte na lavičce a ne v domě jako já?“

Pan Smraďoch poposedl a vypadal polekaně. „To je dlouhá historie, holčičko,“ řekl. „Možná ti to povím někdy jindy.“

Chloe to zklamalo. Nebyla si jistá, jestli nějaké „jindy“ vůbec bude. Jestli totiž matka zjistí, že s tímhle člověkem mluvila a že mu dokonce nabízela peníze, zblázní se.

„No, tak promiňte, že jsem obtěžovala,“ řekla Chloe. „Hezký den.“ Už když to říkala, v duchu se ušklíbla. Taková hloupost! Jak může mít